

PASAULIO LIETUVIO PAVEIKSLAS LRT LITUANICA KANALO KURTOSE ISTORIJOSE

Daiva Stankevičiūtė-Volkauskienė

Kauno kolegija

Anotacija. Straipsnyje analizuojamas LRT LITUANICA kanale pateikiamas istorijų pasakojimas apie lietuviškas šaknis turinčius (e)migrantus nuo Pirmojo pasaulinio karo iki šiandienos. Teoriniame tyrime pasitelkiama tapatybės samprata, migracijos fonas, veikiamas „stūmimo“ ir „traukos“ dėsnų, medijos samprata, žiniasklaidos rėminimo specifika bei istorijų pasakojimo apibrėžtis. Analitiniame tyrime naudojami turinio analizės (publikacijų teksto ir kanalo kaip įrankio), dokumentų analizės metodai siekiant identifikuoti lietuvių paveikslą, įrėminamą 2020 metais LRT LITUANICA naujienu portalo skiltyje „Istorijos“. LRT LITUANICA nuo 2020 metų keičia technologinį veikimo principą, pastaruosius keletą metų intensyvina dialogo mezgimą su pasaulio lietuviais – ši nuostata įtraukta į LRT kanalo strategiją atliepiant valstybės pažangos strategines užsibrėžtis ir įgyvendinimą, todėl aktualu išsiaiškinti, kokį turinį kanalas formuoja vykstant pokyčiams. Tyrimu nustatyta pasaulio lietuvių tautinio identiteto suvokimo ir raiškos formos, parengtos asmeniniai išgyvenimai ir šeimos istorijos, aprėpiančiomis XX–XXI amžius.

Reikšminiai žodžiai: pasaulio lietuvis, tapatybė, LRT LITUANICA, medijos, istorijų pasakojimas.

Įvadas

Šiandien migracijos ir žinių visuomenės kontekste nyksta tokios sąvokos kaip *emigrantas*, *išeivis*, *imigrantas*, *atvykėlis*, *migrantas* ir vis dažniau atsiranda tokie įvardijimai kaip *pasaulio pilietis*, *pasaulio žmogus*. Ne išimtis ir Lietuva – šalies visuomenėje, medijose išsiskiria apibrėžtis *pasaulio lietuvis*.

Pasaulio lietuvių įvardijimui išsiskirti ir įgauti pagreitį padeda VšĮ Lietuvos nacionalinis radijas ir televizija (LRT). Vienas LRT strateginių siekių yra „telkti Lietuvos visuomenę, ugdyti pilietiškumą ir bendruomeniškumą, puoselėti lietuvių kalbą“, šiam siekiui įgyvendinti pasitelkiami uždaviniai, kurie orientuoti į *pasaulio lietuvių* tikslinę auditoriją: „kurti programas, puoselėjančias lietuvių tapatybę, istorinę atmintį; įgyvendinti projektus, skatinančius Lietuvos žmonių pilietiškumą ir naujas bendruomeniškumo formas; kurti programas, analizuojančias migracijos priežastis ir skatinančias pasilikti arba grįžti į Lietuvą“ (VšĮ „Lietuvos nacionalinio radijo ir televizijos“ 2018–2022 metų strategija, 2017).

Strateginių siekių įgyvendinimas atsispindi LRT informacinėje medijaplatformoje LRT LITUANICA, kurios turinys šiandien kuriamas skiriant dėmesį *pasaulio lietuvių* istorijoms (angl. *storytelling*). Tai nauja platforma, 2020 metais integruota į LRT interneto svetainę. LRT LITUANICA kanale 2019–2020 m. vykę LRT inicijuoti vadybos, technologiniai pokyčiai padarė gan ryškia įtaką turinio kaitai.

Pastebėtina, kad kanalo turinys po pokyčių dar nėra plačiai analizuotas. Taigi, teigtina, kad šio atvejo tyrimo naujumą, aktualumą galima sieti su

LRT strateginiais pokyčiais, kurie yra inspiruoti Lietuvos ir kitų demokratinių pasaulio šalių užsibrėžtimis telkti emigravusius piliečius, juos vienyti su pasirinkusiais likti gyventi gimtojoje šalyje – tokiu būdu siekiant išsaugoti ir puoselėti identitetą per gimtąją kalbą, tradicijas, asmeninę ir gimtosios šalies istoriją nepriklausomai nuo gyvenamosios lokacijos. Telkimo įrankiu tampa apibrėžtis *pasaulio lietuvis*, o šiai sąvokai skleisti palanki terpė – žiniasklaida.

„Svarbu iš naujo persvarstyti savo tautinį tapatumą, suvokti, kas mus vienija šiuolaikiniame pasaulyje. Reikia semtis stiprybės iš savo istorijos ir kartu būti šiuolaikiška, atvira dabarčiai visuomene. **Globalizacijos amžiuje į išvykusius Lietuvos gyventojus neturime žiūrėti kaip į prarastą tautos dalį, o į atvykusius – kaip į svetimus.** Galime ir turime pasitelkti *pasaulio lietuvių* Lietuvos ekonominei ir socialinei gerovei kurti, kultūrai puoselėti, aplinkos kokybei išsaugoti. Svarbu suvokti, kad esame viena tauta.“ – informuojama Valstybės pažangos strategijos dokumento pokyčių dalyje „Sumani visuomenė“ (Lietuvos Respublikos (LR) Seimo nutarimas Nr. XI-2015 „Dėl valstybės pažangos strategijos „Lietuvos pažangos strategija „Lietuva 2030“ patvirtinimo“, 2012). Tyrimo aktualumą taip pat sustiprina ir LR Seimo sprendimas 2019-uosius metus skelbti Pasaulio lietuvių metais (LR Seimo nutarimas Nr. XIII-1090 „Dėl 2019 metų paskelbimo Pasaulio lietuvių metais“, 2018). Taigi, LR strateginės kryptys, sprendimai buvo kaip motyvacija ne tik LRT, bet ir įvairioms kitoms šalies ar išeivijos medijoms vykdyti informacijos sklaidą apie *pasaulio lietuvių* sėkmės ir kitokio pobūdžio istorijas, o patiems *pasaulio lietuviams* –

impulsas bendradarbiauti su medijomis kuriant istorijas, formuojant *pasaulio lietuvių* paveikslą.

(E)migracijos istorijų sklaida viešojoje erdvėje (įskaitant žiniasklaidos kanalus) – kaip vienas strategijos taktinių žingsnių, būdingų demokratinėms šalims siekiant integruoti išseivius į šalies ekonominius, kultūrinius procesus padedant jiems atrasti savąjį identitetą (de Hass, Castles ir Miller, 2020). Pastarajame sakinyje paminėti autoriai yra itin dažnai įvardijami kaip tarpdisciplininiai tyrėjai – jų išvalgomis remiasi šių dienų Lietuvos ir užsienio tyrėjai, analizuodami migracijos diskursą žiniasklaidoje. Tam tikri diskursai dažniausiai *rėminami* naudojančios klasikiniu *Laswello komunikacijos modelių*, kuriame svarbu *pasakoti istoriją siekiant efekto* (Sapienza, Iyer, Veenstra, 2015). Pasaulyje ir Lietuvoje (e)migracijos istorijų sklaida viešojoje erdvėje tirta gan plačiai, tačiau pasirenkant konkrečius atvejus tyrimai įgauna naujas aktualumo formas konkrečioms visuomenės grupėms, o rezultatai gali būti panaudoti įvairiose praktinėse veiklos srityse, pvz., siekiant tobulinti kanalų turinį, šviesti ir skatinti suinteresuotas grupes atlikti tinkamus sprendimus, suartinančius valstybės strateginius ir individų asmeninius poreikius.

Tyrimo objektas – informacijos sklaida apie pasaulio lietuvių LRT LITUANICA kanale 2020 metais. Šio tyrimo **probleminis klausimas** orientuojamas į tai, koks *pasaulio lietuvių* portretas išryškėja LRT LITUANICA kanale.

Tyrimo tikslas – identifikuoti LRT LITUANICA kanale formuojamą *pasaulio lietuvių* paveikslą.

Siekiant tikslo formuluojami **uždaviniai**:

1. išanalizuoti (e)migranto tapatybės raiškos sampratą medijose teoriniu aspektu;
2. ištirti ir nustatyti LRT LITUANICA medijaplatforroje tekstu komunikuojamą *pasaulio lietuvių* paveikslą.

Tyrimo metodai: mokslinės literatūros analizė, dokumentų analizė, kanalo kaip įrankio analizė, medijaturinio analizė.

Teorinis tyrimo pagrindimas

Teorinis tyrimo pagrindimas remiamas medijos samprata, istorijų pasakojimo apibrėžtimi, *žiniasklaidos rėmų teorija*, tapatybės samprata, migracijos fonu.

Medijos samprata. McQuail (2010) teigimu, pirminė *žiniasklaidos organizacijos* termino versija kilo apibūdinant spausdintinės medijos – nepriklausomo laikraščio – veiklos organizavimą nuo vadybos procesų (finansų, žmogiškųjų, techninių išteklių koordinavimo) iki turinio kūrimo

procesų (naujienu atrankos, kūrimo ir sklaidos). Spaudos medijos charakteristika pritaikyta ir kitose medijose – radijuje, televizijoje, interneto žiniasklaidos priemonėse (pvz., naujienu portaluose), kurios žinių visuomenės įvardijamos *naujosiomis medijomis*.

Pečiulis (2018), pasiremdamas Marshall McLuhan medijų samprata, teigia, jog „senąsias ir naująsias medijas sieja tarpusavio ryšys, turinio ir formos perimamumas primena atspindį automobilio atgalinio vaizdo veidrodėlyje – kurdami naują, žvelgiame atgal, kliaujamės patirtimi“.

Pačios medijos sąvoka suvokiama kaip informacijos siuntėjo ir gavėjo tarpininkas, kuris koordinuoja informacijos užkodavimo ir sklaidos sistemą. Ryškiausiai šio modelio plėtotuju galima įvardinti sąvokos „medija yra pranešimas“ minėtą autorių M. McLuhan, kuris nusako, jog medijos skirstomos taip: tarpasmeninės (pvz., telefonas) ir masinės (spauda, radijas, televizija); masinių medijų visuma įvardijama žiniasklaida (McLuhan, 2003). Tokia apibrėžtis pateikiama ir lietuviškame Valstybinės lietuvių komisijos Konsultacijų banko interneto svetainėje (2020).

Medijų pranešimuose pateikiamos istorijos, kurias žiniasklaida įrėmina pagal kanalo misiją ir platesnį, pvz., šalies ar globalų kontekstą.

Istorijų pasakojimo apibrėžtis. *Istorijų pasakojimą* Siudikienė (2016) įvardija korporatyviniu pasakojimu pabrėždama ilgalaikių ryšių su tikslinėmis grupėmis plėtros būtinybę. Tai reiškia, kad istorijų pasakojimas tampa visuotiniu pasakojimu, naudojamu tiek žiniasklaidos, tiek ryšių su visuomene veiklose. „Korporatyvinis pasakojimas (angl. *storytelling* – istorijų pasakojimas) – tai tokia komunikacijos strategija, kurios esmė yra papasakoti organizacijos tikslinėms auditorijoms įdomią ir įtikinamą istoriją, kurioje derėtų ne tik įvairūs organizacijai svarbūs faktai bei skaičiai, bet ir įkvepiančių žmonių veiklos pavyzdžiai, nugalėti sunkumai, nuoširdūs darbuotojų prisipažinimai, t. y. visa tai, kas paveikia žmonių emocijas“ (Siudikienė, 2016).

Siudikienė (2016) pastebi, kad šiandienos istorijų pasakojimo sampratą komunikacijos fone praeito amžiaus pabaigoje suformulavo Walter Fisher, pateikdamas *naratyvo paradigmos teoriją*, kurioje įvardijama, jog žmonės savo prigimtimi yra istorijų pasakotojai, pasaulis yra sudarytas iš istorijų tinklo, istorijos pasižymi išskirtiniais konfliktais, charakteriais, pradžia, kulminacija ir pabaiga. „Istorijos yra kolektyvinės atminties išsaugojimas, esminės medijuotos struktūros, nusakančios žmonių socialinį ir kultūrinį elgesį, susiformuojantį kaip atsaką į jų susidūrimą su tikrove“, – taip pagal šią tyrėją nusakomas dar

vieno autoriaus – Gordon Pradl – požiūris (Siudikienė, 2016).

Žiniasklaidos rėmų teorija. Istorijas *įrėmina* žiniasklaida. *Rėmų* (angl. *framing*) apibrėžtį pasiūlė sociologas Erving Goffman, įvardijęs, kad tam tikrose apibrėžtyse susidaro schemas, kurias visuomenė atranda, suvokia, interpretuoja pagal juos supančius įvykius, asmenines ir kolektyvines patirtis (Goffman, 1985).

Dar vienas *įrėminimo* sampratos klasikas Entman (1993) teigia, jog įvykių ir patirčių rėminimas gali būti formuojamas pagal keturias funkcijas, išplaukiančias paeiliui viena iš kitos; tai problemos apibrėžimas, problemos priežasties arba kilmės analizė, moralinis arba visuomenės normų vertinimas, veiksmų apibrėžtis, skatinanti spręsti problemą. Toks modelis orientuojamas į visuomenės nuomonės formavimą ir aktyvinimą mąstyti, veikti.

Taigi, galima teigti, kad *rėminimo* efektas neatsiejamas nuo žiniasklaidos kuriamo turinio; matomos ryškios sąsajos su pagrindiniais komunikacijos proceso elementais, XX a. viduryje nusakytais klasikiniu *Laswello komunikacijos modeliu* klausimų forma *kas, ką sako, kuriuo kanalu, kam, kaip efektyviai?* (modelio autoriaus Harold Lasvell požiūrį analizuoja ir pritaiko savo tyrimuose itin daug užsienio ir Lietuvos tyrėjų, šiame moksliniame straipsnyje pasiremta Sapienza, Iyer ir Veenstra (2015), kurie savo moksliniame straipsnyje netgi pamini, jog tyrimą skiria modelio 75 metų sukakčiai).

Nūdienos žinių visuomenės kontekste *įrėminimą* Lecheler ir de Vreese (2019) siūlo orientuojanti į efektų procesą, poveikio būdus, laiko faktorių ir tikslinių auditorijų charakteristiką; šio modelio klausimai: *koks procesas formuoja efektus, kokia daroma įtaka, kam daroma įtaka, kokių būdu, kaip ilgai?*

Tapatybės samprata. „Pasak sociopsichologų Sashos Roseneil ir Julie Seymour, su tapatybės klausimais susiduriame kiekviename žingsnyje. Jos taip pat teigia, kad nėra tokio dalyko kaip viena tapatybė, nes tapatybė yra daugialypė, o tai reiškia, kad asmenybė susideda iš daugybės tapatybių, kurias žmonės parodo per *lytį, tautybę, etniškumą, rasę, seksualumą ir kitus faktorius, kadangi jie priklauso nuo gausybės pasirinkimų, kuriuos tam tikras žmogus turi tam tikroje visuomenėje.*“ (Daukšaitė, 2020). Pastarojoje citatoje tapatybės apibrėžtis tinka pasakojant ir apie *pasaulio lietuvio* paveikslą.

Tautinė tapatybė, anot Savickos (2019), kaip ir kiekviena kolektyvinė tapatybė, grindžiama savo kultūrinio savitumo ir skirtingumo suvokimu, bendrystės pojūčiu priklausyti savo tautai. Kalbant apie pastaraisiais dviem dešimtmečiais atliktus

tyrimus, Savicka (2019) išanalizuoja, kad lietuviškosios tautinės tapatybės tyrimai suaktyvėja trimis bangomis, šias bangas analizuoja daugelis Lietuvos tyrėjų:

- Lietuvos stojimo į Europos Sąjungą (prieš ir po) laikotarpiu, apie 2004-uosius (daugiausia dėmesio skirta eurointegracijos bei globalizacijos procesams, kuriuos tyrė Inija Trinkūnienė, Meilutė Taljūnaitė, Jolanta Kuznecovienė, Irena Šutinienė, Vytis Čiubrinskas ir kiti autoriai);

- apie 2008-uosius intensyviau pradėta kalbėti apie suaktyvėjusios emigracijos procesus, kuriems dėmesio skyrė Ieva Akstinavičiūtė, Vytis Čiubrinskas, Ieva Kripienė, Ligita Šimanskienė, Jurgita Paužuolienė, Meilutė Ramonienė ir kiti autoriai;

- apie 2010-uosius, kada Lietuvoje pradeda aktyviau plėtotis socialinių tinklų ir kita elektroninė komunikacija, dėmesys skiriamas tautinės tapatybės raiškai virtualioje erdvėje (tiria Daiva Siudikienė ir kiti autoriai).

Savickos (2019) atliktoje ilgalaikėje Europos vertybių tyrimo apžvalgoje pateikiamas apibendrinimas, kuriame tapatybės raiška nusakoma pagal svarbumo dėmenis: lietuvių kalbos mokėjimą (labiausiai svarbus), pagarbą šalies įstatymams (mažiau svarbus), lietuvišką kilmę (mažiau svarbus), gimimą Lietuvoje (mažiausiai svarbus).

Pečiulis (2014) nusako, kaip save gali identifikuoti bendraujantieji su žiniasklaida arba pati žiniasklaida juos gali rėminti priskirdama vaidmenis: „išrinktasis (seimo narys), paskirtasis (ministras, valstybės tarnautojas), autoritetas (teisėjas, policininkas, dvasininkas), lyderis (direktorius, vadovas, neformalus lyderis), ekspertas (tam tikros srities žinovas), mąstytojas (filosofas, rašytojas, publicistas), herojus (sporto, kultūros, meno, pramogų verslo žvaigždė, loterijos laimėtojas), dalyvis arba liudininkas (nukentėjęsysis, metęs, girdėjęs), ypatingas žmogus (neeilinės biografijos, išskirtinių pomėgių), žmogus iš gatvės (praėvis, socialinės grupės atstovas, liaudies balsas)“.

Priskirtų vaidmenų tipažai, kurių istorijos, sudaro turinį, anot Pečiulio (2014), gali būti: informantai, nuomonės išsakytojai, aiškintojai, patikslintojai, liudininkai, pozicijos gynėjai, ginčo kėlėjai, argumentų ieškotojai, klaidingos informacijos paneigėjai, oficialios nuomonės dėstytojai, sveikintojai.

Migracijos fonas. *Pasaulio piliečiui* būdingas asmenybės daugialypiškumas gali būti apibrėžiamas migracijos dėsnių kontekste.

Žibas (2011), remdamasis įvairių tyrėjų ir tarptautinės migracijos organizacijos duomenimis, teigia, jog „nepaisant migracijos teorijų įvairovės,

nustatomi pagrindiniai tarptautinės migracijos procesus skatinantys veiksniai: „traukos“ veiksniai, susiję su demografiniu kaita ir darbo rinkos poreikiais daugumoje industrializuotų ir išsivysčiusių šalių; „stūmimo“ veiksniai, susiję su populiacija, užimtumu ir krizių padariniais mažiau išsivysčiusiose šalyse, ir susikūrę migrantų tinklai, pagrįsti šeima, kultūra ir istorija“.

„Traukos“ iš „stūmimo“ veiksniai nusakomi *neoklasikinėje ekonomikos teorijoje*. Ši teorija tyrėjų siejama su William A. Lewis *ekonominio augimo modelių*, orientuotu į neribotą darbo pasiūlą (Naulickaitė, Melnikas, 2016). Žibas (2011), remdamasis Stephen Castles ir Mark J. Miller, „stūmimo“ veiksniais nusako įvardijimais *demografinė kaita, žemas pragyvenimo lygis, atlyginimų skirtumai, nedarbo lygio augimas*, o „traukos“ veiksniais – *darbo pasiūla ir didesnės pajamos, geresnė gyvenimo kokybė ir ekonominės galimybės, politinės laisvės*.

Apibendrinant galima teigti, jog kuriant istorijų pasakojimo formatu tam tikro tipo paveikslą – medijose neišvengiama rėminimo tendencijų; konstruojant *pasaulio žmogaus* tapatybę – būdingas migracijos dėsnių fonas. Sisteminant empirinio tyrimo duomenis bus naudojamos teoriniame tyrime pasitelkta tapatybės raiškos samprata, „stūmimo“ ir „traukos“ dėsniais *neoklasikinės ekonomikos teorijos* kontekste, *žiniasklaidos rėmų teorija*, istorijų pasakojimo samprata pagal G. Pradl požiūrį, kuomet istorijos yra „kolektyvinės atminties išsaugojimas, esminės medijuotos struktūros, nusakančios žmonių socialinį ir kultūrinį elgesį, susiformuojantį kaip atsaką į jų susidūrimą su tikrove“ (Siudikienė, 2016).

Tyrimo organizavimas ir metodika

Tyrimui pasirinkta **LRT LITUANICA kanalo skiltis „Istorijos“**, kurioje koncentruojamos LRT publikacijos (e)migravusių lietuvių patirčių tematika. Analizuojamos visos 2020 metais minėtoje skiltyje pateiktos publikacijos.

Tyrimo pradžioje pristatoma LRT LITUANICA sklaidos aplinka, kanalo veiklos specifika, toliau – analizuojamas tekstinis turinys (atliekama turinio analizė) kokybiniu ir kiekybiniu aspektais.

Kriterijai, pagal kuriuos vykdoma kokybinė turinio analizė: 1. tematinės specifikos nustatymas perpasakojimo formoje (pagal pirminių medijašaltinių – LRT ir kitų medijų rubrikas / skiltis, pavienius kanalų pasakojimus); 2. pasakojimų rėminimas ekonominių dėsnių („traukos“ ir „stūmimo“) veikimo kontekste; 3. pasakojimų rėminimas individų ir bendruomenių tapatybės raiškos formų kontekste. Kriterijai, pagal kuriuos vykdoma kiekybinė turinio analizė:

nurodomas bendras publikacijų skaičius 2020 metais; pateikiami publikacijų skaičiai pagal minėtus tris kokybinių kriterijų punktus.

Atliekant turinio analizę siekiama identifikuoti *pasaulio lietuvių* paveikslą, pateikiamą LR nacionalinio transliuotojo, baigiantis XXI amžiaus antrajam dešimtmečiui.

Tyrimo rezultatų analizė

Atliekant tyrimą rezultatai sisteminami laikantis šios loginės aprašymo sekos: LRT LITUANICA sklaidos aplinka ir specifika, LRT LITUANICA skilties „Istorijos“ turinys (temų, žanrų sklaidos specifika; pasakojimai ekonominių „traukos“ ir „stūmimo“ dėsnių bei asmeninės charakteristikos kontekstuose; herojų paveikslai ir tapatybės apraiškos). Pagal šiuos loginius dėmenis / pjūvius atskleidžiamas *pasaulio lietuvių* paveikslas.

LRT LITUANICA sklaidos aplinka ir specifika

Skaičiuojama, kad už Lietuvos valstybės ribų gyvena apie 1,3 mln. tautiečių, gimusių Lietuvoje ir išvykusių iš jos teritorijos, gimusių ir gyvenančių kitose šalyse (2018 m. LRT veiklos ataskaita, 2019). 2019 m. LRT veiklos ataskaitoje teigiama, jog „XXI amžiaus Lietuva yra globali Lietuva, vienijanti po visą pasaulį kartu su pirmosiomis bei šiandienos emigracijos bangomis pasklidusius Lietuvos išeivius. LRT siekia patenkinti plačiai pasklidusios lietuvių išeivijos informacijos poreikius ir megzti bei palaikyti dialogą su ja“ (2019 m. LRT veiklos ataskaita, 2020). Šis siekis įgyvendinamas LRT LITUANICA medijaplatforroje, kuri įvardijama *pasaulio lietuvių kanalu*. Kanalas identifikuojamas logotipu (1 pav.).

1 pav. LRT LITUANICA logotipas

2019 m. LRT veiklos ataskaitoje teigiama: „Didžioji dauguma užsienyje gyvenančių lietuvių LRT turinį pasiekia internetu, todėl LRT nusprendė nuo 2020 m. nutraukti televizijos LRT LITUANICA transliacijas palydovais ir televiziją transliuoti tik internetu. Tokiam sprendimui pritarė LRT taryba ir *pasaulio lietuvių* bendruomenių atstovai. Nuo 2020 m. palydovams administruoti tekusios lėšos nukreipiamos *pasaulio lietuviams* skirtam turiniui ir jo pasiekiamumui internete stiprinti – portale LRT.lt kuriama nauja informacinė platforma LRT LITUANICA.“ (2019 m. LRT veiklos ataskaita, 2020).

Informacijos internete sklaida vykdoma šiomis formomis:

- naujienų portale publikacijų formatu (skilties nuoroda: <https://www.lrt.lt/lituanica>): straipsniai, kiti žanrai, susiję su *pasaulio lietuvių* aktualijomis;

- televizijos formatu – visą parą transliuojama žiūrovams visame pasaulyje skirta televizijos programa, kurios tinklėly sudaro kitų dviejų LRT televizijos kanalų (LRT televizija, LRT plus) laidos (transliacijos nuoroda:

<https://www.lrt.lt/mediateka/tiesiogiai/lrt-lituanica>);

- „YouTube“ platformoje – transliuojama visą parą (transliacijos nuoroda:

<https://www.youtube.com/watch?v=SaIFZ6Zfpqs>);

- per LRT programėlę mobiliesiems įrenginiams (išmaniesiems telefonams).

LRT naujienų portalo auditorijos srautą 2019 metais sudarė 15,32 proc. lankytojų iš užsienio, daugiausia vartotojų – iš Jungtinės Karalystės (JK), Jungtinių Amerikos Valstijų (JAV), Norvegijos ir Vokietijos; šiuos duomenis LRT pateikia pagal 2019 m. gruodžio mėn. „Google Analytics“ duomenis (2019 m. LRT veiklos ataskaita, 2020).

LRT LITUANICA skilties „Istorijos“ turinys

Temų, žanrų, sklaidos specifika. 2020 metais LRT LITUANICA kanalo skiltyje „Istorijos“ pateikiamos 168 publikacijos apie *pasaulio lietuvius*. Dažniausiai naudojamas žanras – straipsnis, taip pat pateikiami interviu. Skilties turinį 2020 metais sudaro LRT informacijos rengėjų iš įvairių LRT televizijos, radijo, naujienų portalo kanalų ir kitų medijakanalų atstovų, taip pat mokslo institucijų atstovų **perpasakojimai**.

40-yje publikacijų perpasakojamos LRT televizijos kanalo laidos „(Ne)emigrantai“ temos straipsnio forma, publikacijų pabaigoje pateikiama nuoroda televizijos laidos peržiūrai. Tokio tipo straipsnius galima įvardinti apibendrinamąja, apžvalgine informacija, nes išsamesnės detalės atskleidžiamos pačiose televizijos laidoose.

Dalis publikacijų skirtos specialiams LRT naujienų portalo www.lrt straipsnių ciklams, kurie sietini su LRT strateginiais siekiais populiarinti tautinį identitetą per įkvepiančias ir tarnystę visuomenei vykdančias asmenybes, lietuviybės tradicijų puoselėjimo apraiškas per įvairias veiklas:

- ciklai „Aš – Lietuvos ambasadorius“ ir „Nematoma diplomatų pusė“ (11 publikacijų, skirtų nusakyti ambasadorių misijos svarbą vienijant tautiečius per pasakojimus apie ambasadorių asmeninius išgyvenimus ir lietuviškos bendruomenės gyvenimo pulsą svečioje šalyje);

- ciklas „Lietuviškas skonis“ (7 publikacijos, skirtos populiarinti tapatybę per lietuviško maisto

kultūros puoselėjimą; tai maitinimo įstaigų įkūrėjų, darbuotojų pasakojimai);

- ciklas „Aplink Lietuvą“ (2 publikacijos; nors tai Lietuvos vietovių apžvalga, tačiau įpinamos patirtys apie keliones užsienyje siekiant parodyti, kad Lietuva yra patraukli šalis keliauti, gyventi).

Taip pat integruojamas LRT radijo projekto „4 milijonai“ pokalbių ciklas (4 publikacijos apie lietuvių patirtis išeivijoje).

Integruojamas ir kitos (ne LRT) medijaplatfomos – naujienų portalo „Pasaulio lietuvis“ – publikacijų ciklas, skirtas projektui „30 istorijų 30 metų: grįžusių patirtys ir indėlis Lietuvos valstybingumo įtvirtinimui“ (1 publikacija, susijusi su lietuvių diasporos aktyvumu siekiant stiprinti tautinę tapatybę repatrijuojant). Grįžimo į Lietuvą užuominos pateikiamos daugelyje tiriamų publikacijų – šia idėja dažniausiai baigiami beveik visi analizuoti pasakojimai.

Kalbant apie ne LRT medijaplatfomų kanalus, perpublikuojamos Italijos lietuvių naujienų portalo www.itlietuviai.lt, migruojančio Europos lietuvių jaunimo tinklaraščio www.euroblogas.lt ir kt. istorijos.

Publikacijų tematiką lemia ekonominiai „traukos“ ir „stūmimo“ dėsniai, migracijos laikotarpis, šeimos ar giminės bei asmeninė istorija, tapatybės suvokimas balansuojant tarp lietuviškosios ir užsienio kultūros terpių. Tematika, kaip jau minėta, taip pat orientuojama į LRT strateginius siekius.

Pasakojimai ekonominių „traukos“ ir „stūmimo“ dėsnių bei asmeninės charakteristikos kontekstuose. Istorijos rėminamos dviem planais:

- remiantis asmeninėmis ir šeimos, karjeros bei laisvalaikio leidimo patirtimis, papildomomis šeimos ar giminės, draugystės ar bičiulystės istorijomis;

- nusakant istorijas pagal migracijos kryptis, orientuotas į „traukos“ ir „stūmimo“ dėsnius (pagal Žibą (2011)), jungiančius lietuvišką tapatybę (pagal Savicką (2019)), su kitų tautų charakteristikomis, darančiomis įtaką lietuviškam identitetui.

Daugiausiai istorijų (išdėstymas nuo didžiausio publikacijų skaičiaus abėcėlės tvarka) papasakota apie patirtis JK (30), JAV (22), Norvegijoje (14), Italijoje (12), Vokietijoje (11), Izraelyje (8), Prancūzijoje (8), Airijoje (7) Nyderlanduose (7), Ispanijoje (7). Kiek mažiau istorijų pasakojama apie patirtis Belgijoje (5), Malaizijoje (5), Brazilijoje (4), Danijoje (4), Jungtiniuose Arabų Emyratuose (JAE) (4), Kinijoje (4), Rusijoje (4), Sakartvele (4), Argentinoje (3), Turkijoje (3), Australijoje (2), Čekijoje (2), Indijoje (2),

Kanadoje (2), Meksikoje (2), Švedijoje (2), Tailandė (2), Austrijoje (1), Ekvadore (1), Estijoje (1), Filipinuose (1), Ganoje (1), Graikijoje (1), Japonijoje (1), Kosta Rikoje (1), Libane (1), Maltoje (1), Paragvajuje (1), Peru (1), Pietų Afrikos Respublikoje (PAR) (1), Tadžikistane (1), Taivane (1), Vatikane (1). Dvi istorijos pasakojamos apie gyvenimą „ant vandens“ kruizinuose laivuose, tačiau įvardijamos šalys, kurios darė įtaką per laivuose supusias asmenybes, įdarbinimo šalį. Trečdalyje pasakojimų pasaulio lietuviai įvardija patirtis ne vienoje, o keliose užsienio šalyse.

Papasakotos 104 moterų ir 81 vyro istorijos (vieno jų du kartus). Sąmoningas pasirinkimas arba priverstinis vykimas išvykti iš Lietuvos į tam tikras šalis (pvz., migruoja dar būdamas vaikas kartu su šeima, pabėgėlių statusą turintys asmenys ir pan.) nėra susijęs su lytimi.

Publikacijose aprašomi asmenys dažniausiai įvardijami *herojais*. Viename pasakojime apibūrinamas vieno asmens, rečiau (16-oje publikacijų) – dviejų arba trijų asmenų (kai daugiau asmenų, dažniausiai tai šeimos nariai – vyras ir žmona arba santuokos saitais nesusiję partneriai, tėvai ir vaikai, broliai / seserys, draugai arba bičiuliai) personalinės istorijos, kuriose įvedami papildomi asmenys, apie kuriuos pasakoja (dalinasi prisiminimais) herojai. Prisimenami bendradarbiai, mokytojai arba dėstytojai, atsitiktiniai sutikti žmonės. Dažniausiai šie atsitiktiniai sutikti žmonės atlieka gelbėtojo, padėjėjo, moralinio arba finansinio rėmėjo funkciją.

Išvykimo postūmis yra ekonominė gerovė, veikiama „traukos“ ir „stūmimo“ dėsnų, kurie nusako ekonomiškai stabilius traukos centrus Šiaurės ir Vakarų (rečiau – Pietų) kryptims, tai JK, Airija, Norvegija, Vokietija, Italija, Prancūzija, JAV, kt. Dažniausiai ekonomiškai stabilūs traukos centrai susiję su netolimu geografiniu išsidėstymu (Europa: Vokietija, JK, Prancūzija, Danija, Belgija, kt.), tačiau neatsisakoma ir tolimesnių taškų, esančių Šiaurės ir Pietų Amerikos žemynuose (JAV, Brazilijoje, Argentinoje, kt.). Rytų ir Pietų kryptys (Rusija, Kinija, Taivanas, Libanas, JAE, Australija, kt.) mažiau susijusios su ekonominiu stabilumu, čia keliaujama pažinimo, pramogos tikslais arba vyksta priverstinė migracija, pvz., vieno iš tėvų santuoka išvykstant gyventi į svečią šalį ir kartu pasiimant vaiką, kuris neturi galimybės rinktis. Kalbant apie Rytų kryptį, negalėjimo rinktis pavyzdys gali būti trėmimas į Sibirą.

Istorijos apibrėžia laikotarpį nuo Pirmojo pasaulinio karo iki šiandienos. Pagrindiniai asmeniniai arba šeimos apsisprendimai siekiant *geresnio gyvenimo* arba netgi *išgyvenimo, išlikimo*

susiję su politiniais, ekonominiais procesais, įrėmintais į šiuos įvykius, laikotarpius:

- Pirmasis pasaulinis karas ir pokaris (pasakojimas konstruojamas nuo šeimos ištakų (prosenelių, senelių išvykimo iš Lietuvos kelio), išikūrimo naujoje (-se) šalyje (-se) iki herojaus asmeninio gyvenimo aktualijų; dažniausios kryptys – Šiaurės ir Pietų Amerika; pasakojimai turi vieną liniją ir dvi linijas – šeimos istorijos bei asmenines);

- Antrasis pasaulinis karas ir pokaris (pasakojimas konstruojamas panašiai kaip ir apie Pirmąjį pasaulinį karą, tik susilpnėja Pietų Amerikos kryptis);

- 1990-ųjų Nepriklausomybės atkūrimas: emigracijos intensyvumas auga, geografinė apimtis ypač plečiasi Europoje, populiarėja „Žalios kortos“ loterija siekiant išvykti į JAV;

- 2008-aisiais pasaulį užklupusi ekonominė krizė, emigracijos situacija panaši kaip ir 1990-aisiais, tik silpnesnė kryptis į JAV;

- Lietuvos įstojimo į Europos Sąjungą (ES) laikotarpis (atsiranda istorijų, kuomet išvykstama pasižvalgyti turistiniais tikslais, bet pasiliekiama netikėtai gavus darbą (nebūtinai legalų) arba sutikus antrąjį gyvenimo pusę – lietuvių arba užsienietį);

- Brexit laikotarpis, kuomet atsiranda planų ir realių faktų grįžti į Lietuvą arba išvykti į kitą šalį – dažniausiai Skandinavijos kryptimi;

- pabėgėlių suaktyvėjimo laikotarpis (lietuviai vyksta padėti, įsidarbina organizacijose, sprendžiančiose pabėgėlių problemas, pateikiama tik viena publikacija);

- pastarųjų kelerių metų laikotarpis (šiandien smalsumo, pasaulio pažinimo siekio keliaujant, studijuojant ar dirbant veikiama migracija nesiejama su konkrečiais politiniais, ekonominiais procesais; lengvai atrandamos istorijos, nes jų herojai – jauni, dar šeimų nesukūrę ir nuolat migruojantys asmenys, mėgstantys kalbėti apie save ir dalintis savo gyvenimo aktualijomis socialiniuose tinkluose). Šiame etape stipriai susilpnėja „traukos“ ir „stūmimo“ dėsniai, Lietuva identifikuojama kaip pakankamai ekonomiškai patraukli ir stiprėjanti, inovacijoms atvira šalis;

- COVID-19 laikotarpis (nuo 2020 metų balandžio mėnesio į pasakojimus įvedamas COVID-19 fonas, kuris yra kaip papildinys pasakojamoms gyvenimo istorijoms, kelionių istorijoms, kad tam tikrose lokacijose užsilaiškė ne savo noru, patyrė laikiną nežinią, stresą).

Istorijų pasakojimų rėminimas nuo Pirmojo pasaulinio karo iki šiandien įgyja tam tikrus sluoksnius (arba linijas) – šeimos ir asmenybės (1 lentelė).

1 lentelė. Istorijų pasakojimo rėminimas
ir sluoksniavimas LRT LITUANICA kanalo skiltyje „Istorijos“, 2020 m.

Pasakojimo sluoksniai, rėmai	
<p>SLUOKSNIS 1: šeimos istorija. Prasideda nuo Pirmojo pasaulinio karo arba vėliau. Dažniausiai veikėjai jau yra mirę, jų istorijas medijakanalams pasakoja šiandien gyvi asmenys – giminaičiai.</p>	<p>Abiejų sluoksnių rėminimo naratyvas: galimybė savarankiškai atlikti sprendimus, artima aplinka ir asmeninė patirtis, politinė ir ekonominė padėtis, tapatybės suvokimas ir raiška.</p>
<p>SLUOKSNIS 2: asmeninė (herojaus) istorija. Dažniausiai – Lietuva po 1990-ųjų. Asmeniniai prisiminimai nuo vaikystės iki šiandien. Veikėjai – gyvi asmenys, savo ir savo šeimos istorijas pasakojantys šiandienos medijakanalams.</p>	

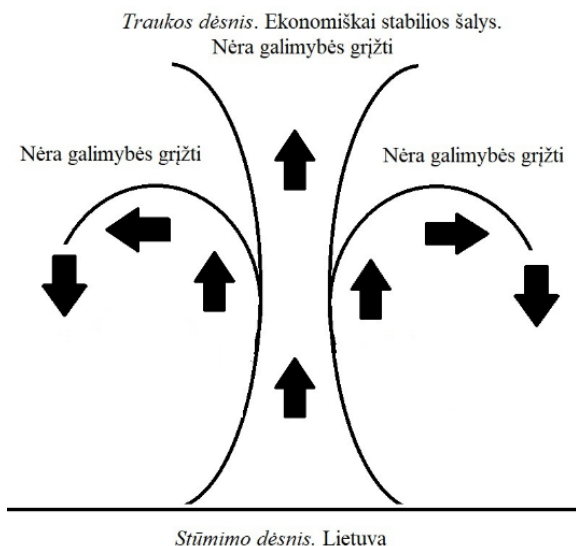
SLUOKSNIO 1 rėminimas.

Galimybė savarankiškai atlikti sprendimus.

Priverstinė migracija bėgant, išvietinant iš karo, okupacijos zonų.

Artima aplinka ir asmeninė patirtis. Šeimos (publikacijose įvardijami proseneliai, seneliai, tėvai) išvykimas iš Lietuvos ir įsikūrimas svečioje šalyje prisimenant artimųjų pasakojimus. Istorija perduodama šiandien gyvų giminaičių, pasakojančių medijoms. Siejama su praradimo baimėmis ir įsitvirtinimu bei (iš)gyvenimu svečioje šalyje siekiant nenutolti nuo lietuviškosios tapatybės.

Politinė, ekonominė situacija. Stipriai veikė „traukos“ ir „stūmimo“ dėsniai į ekonomiškai stabilias šalis. Dėsnius galima rėminti išplaukimo iš jūros duobės principu (2 pav.): karų, okupacijos metais emigrantai dažniausiai neturėjo galimybių grįžti į Lietuvą.

2 pav. Emigracija išplaukimo iš jūros duobės principu karų ir okupacijos laikotarpiais

Tapatybės suvokimas ir raiška. Per kalbos ir tradicijų puoselėjimą įsikūrus svečioje šalyje. Dažniausiai buriama į bendruomenes lituanistinių mokyklų veiklų kūrimo ir palaikymo, renginių organizavimo (dažniausiai tampa tradicinės

religinės šventės kaip Kalėdos, Joninės, Vėlinės, Užgavėnės), lietuviškų maitinimo įstaigų lankymo (pvz., restoranų) formomis. Vengiama (vengimas parentas baimė būti nesuprastiems) į tapatybės puoselėjimo veiksmus įtraukti kitataučius.

SLUOKSNIO 2 rėminimas.

Galimybė savarankiškai atlikti sprendimus.

Priklauso nuo šeimyninių aplinkybių:

- **neturint galimybės rinktis** (gimę išveivijoje arba išvykę iš Lietuvos vaikystėje ar paauglystėje lydimi tėvų ar kitų artimųjų):

- asmeninės gan miglotos patirtys apie išvykimą ir įsikūrimą, (*ne*)*sėkmės* augimą;

- asmeninės patirtys apie gyvenimą nuo gimimo svetur kaip (*ne*)*sėkmės* augimą;

- **turint galimybę rinktis** (išvykę jau būdami pilnamečiai be šeimos arba su šeima – sutuoktiniu, vaikais):

- asmeninės gan ryškios patirtys apie išvykimą ir įsikūrimą, (*ne*)*sėkmės* augimą.

Artima aplinka. Šašajos (publikacijose įvardijami kartais – seneliai, dažniausiai – tėvai, kurių dauguma yra gyvi) su šeima, akcentuojant šiuos momentus:

- tėvų išvykimas iš Lietuvos ir įsikūrimas svečioje šalyje kartu su pagrindiniais publikacijose aprašomais herojais, kurie ir pasakoja medijoms apie save;

- tėvų (pa)likimas Lietuvoje prisimenant jų charakterius ir savo vaikystės prisiminimus Lietuvoje;

- gimusieji užsienio šalyje herojai pateikia savo užsienyje gyvenančių tėvų ir savo asmenines detales.

Artima aplinka, jei tėvai, seneliai gyvena Lietuvoje, dažniausiai siejama su fizinio atstumo diskomfortu, tačiau šiandien šį faktorių sušvelnina virtualaus – nuotolinio – bendravimo galimybės.

Asmeninė patirtis. Tai suetapuota asmeninės (herojaus) *sėkmės* arba *nesėkmės* svečioje šalyje (-se), istorija, kuriai daugiausiai dėmesio teikiama pilnametystės laikotarpiui dirbant ar mokantis, mažiau dėmesio skiriama vaikystei, dalies istorijų pabaigoje integruojamas grįžimo į Lietuvą

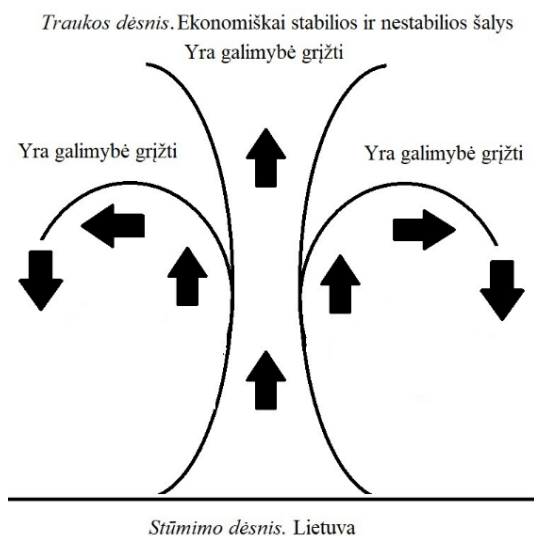
momentas. Žvelgiant į tiriamų istorijų laikotarpio (2020 m.) visumą, rėminimas apima šiuos etapus: vaikystė (Lietuvoje arba svetur), įsitvirtinimas į

darbo rinką mokantis ir dirbant bei kuriant šeimą, grįžimas į Lietuvą. Išsamiau etapai nusakomi 2 lentelėje.

2 lentelė. Lietuvos asmenų patirčių pasakojimas LRT LITUANICA kanalo skiltyje „Istorijos“, 2020 m.

Sluoksnio 2 rėminimas: asmeninės patirties etapavimas	
Gimęs Lietuvoje (155 istorijos iš 168)	Gimęs išeivijoje (13 istorijų iš 168)
Herojaus gimimo aplinkybės, vaikystės prisiminimai Lietuvoje.	Herojaus gimimo aplinkybės, vaikystės prisiminimai užsienio šalyje, ryšiai su Lietuvoje gyvenančiomis giminėmis.
Asmeninės patirtys apie išvykimą ir adaptaciją, įsitvirtinimą. Darbo paieškos, studijų ar kitų mokslų pradžia, šeimos kūrimo su svečioje sutiktu tautiečiu arba kitataučiu pradžia.	Asmeninės patirtys apie savarankiško gyvenimo pradžia. Darbo paieškos, studijų ar kitų mokslų pradžia, šeimos kūrimo su sutiktu tautiečiu arba kitataučiu pradžia.
Gyvenimo įsitvirtinus finansiškai ir / ar emociškai stabiliai svečioje šalyje (-se) pasakojimas (įvairiais konkrečiais faktais, nutikimais grindžiamos istorijos, ypač išryškinamos asmeninio / šeimos verslo istorijos, meilės istorijos). Lietuviškosios tapatybės transformacija „įsileidžiant“ į savo asmenybę kitų šalių kalbas, tradicijas.	Savarankiško gyvenimo įsitvirtinus finansiškai ir / ar emociškai stabiliai pasakojimas (įvairiais konkrečiais faktais, nutikimais grindžiamos istorijos, ypač išryškinamos asmeninio / šeimos verslo istorijos, meilės istorijos). Lietuviškosios ir užsienietiškosios tapatybės lyginimas, kurios šalies kalbos ir tradicijų puoselėjimas yra stipresnis. Dažniausiai identifikuojama, kad 50 proc. tapatybės yra lietuvis, 50 proc. tapatybės – kitos šalies atstovas.
Ryšys su Lietuva. Giminytės, draugystės ryšių palaikymas: atsiradus internetui nuotolinio bendravimo technologijos palengvina bendravimo procesą; iki tol bendravimas vyksta laiškais, telefonu.	Ryšys su Lietuva. Jei ir nėra artimų giminių ar Lietuvoje nesilankyta, Lietuva identifikuojama, kaip labai gerbiamas ir artimas kraštas.
Svajonės arba realūs planai grįžti į Lietuvą.	Svajonės apsilankyti Lietuvoje. Svajonės senatvėje gyventi Lietuvoje.
Grįžimo į Lietuvą istorija ir įsikūrimas Lietuvoje.	Pirmo įspūdžio atvykus į Lietuvą nupasakojimas arba šio įspūdžio įsivaizdavimas.
Sėkmės arba nesėkmės patirčių istorijos pasakojimas reemigravus ir įsitvirtinus.	Vizitų Lietuvoje studijų, giminių lankymo ar kultūrinio pažinimo tikslais istorijos (realios arba svajonių tipo), kurios finale virsta į „savo“ arba „svetimo“ formas („savo“ – kai jaučiasi įsiliejęs į Lietuvos kultūrinį, socialinį gyvenimą, „svetimo“ – kai neranda įsivaizduotų kultūrinio ir socialinio gyvenimo normų ar ritmo, išgąsdina supratimas, kad kokybiškai neįsisavins lietuvių kalbos, neprisitaikys prie klimato sąlygų, ypač atvykusieji iš Pietų Amerikos).

Politinė, ekonominė situacija. Silpnėja „traukos“ ir „stūmimo“ dėsniai į ekonomiškai stabilias nuo Lietuvos įstojimo į ES, pastarųjų metų istorijos beveik negrindžiamos ekonominės gerovės paieškomis, o įgyja pasaulio pažinimo kontekstą. Dėsnius galima rėminti *išplaukimo iš jūros duobės* principu (3 pav.): atgavus Nepriklausomybę, nuo XX a. 90-ųjų metų emigrantai dažniausiai atranda galimybes grįžti į Lietuvą trumpam ar visam laikui.

3 pav. Emigracija *išplaukimo iš jūros duobės* principu po 1990-ųjų

Tapatybės suvokimas ir raiška. Per kalbos ir tradicijų puoselėjimą įsikūrus svečioje šalyje (išlieka toks pats stiprus emocinis laukas kaip ir karų laikotarpio emigrantų). Dažniausiai buriama ir bendruomenės per lituanistinių mokyklų veiklą, įvairių renginių organizavimo formas – neretai sambūriais tampa tradicinės religinės ir tautinės / valstybinės šventės kaip Kalėdos, Joninės, Vėlinės, Užgavėnės, Lietuvos Karaliaus Mindaugo karūnavimo ir Tautiškos giesmės diena, Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimo diena, Lietuvos Valstybės atkūrimo diena, Laisvės gynėjų diena ir pan., susitinkama pabendrauti lietuviškose maitinimo įstaigose (pvz., restoranuose). Nevengiama ir puoselėjimo veiksmus įtraukti kitataučius (su lietuviškomis tradicijomis supažindami aukštojo mokslo bendruomenės bendrakursiai, kuomet lietuvis studijuoja užsienio universitete; kuriamos mišrios šeimos ir antrosios pusės šeimai, bičiuliams pasakojama apie Lietuvą, įtraukiama ir ritualus pan.). Atsiranda ir auga viešo pasididžiavimo formos lietuvių kalba, Lietuvos tradicijomis.

Galima teigti, jog pasakojimai „traukos“ ir „stūmimo“ dėsnių bei asmeninės charakteristikos kontekstuose kinta priklausomai nuo laikotarpio: kuo artimesnis laikas šiandienai, tuo silpnėja „traukos“ ir „stūmimo“ dėsniai, lietuviškoji tapatybė transformuojasi drąsiau, aktyviau ir viešiau įsileidžiant kitų tautų tradicijas.

Herojų paveikslai ir tapatybės apraiškos. Herojų charakteristika įreminama ir *sėkmės* ir *nesėkmės* istorijas, kuriose atskleidžiamas lietuvių kalbos, tradicijų puoselėjimo, integravimosi (arba nesiiintegravimo) ir kitos šalies gyvenimą kontekstas.

Sėkmės istorijų pradžia sunki, nestabili, sudėtinga emocine prasme, neretai – finansine prasme. Dažniausiai išvykę lietuviai savo gyvenimą pradeda kaip nekvalifikuoti darbuotojai. Vėliau gyvenimas svetur (dažniausiai – po kelerių metų) perauga į stabilumo, saugumo formą: susitaupius lėšų įkuriamas verslas, buriama ir bendruomenės (arba prisijungiama prie bendruomenių), sukuriama bičiulystė ar šeimos santykiai, integruojamasi į užsienio šalies socialinį, kultūrinį gyvenimą. Kuo ilgesnis laikas išbūnamas užsienyje, tuo didėja ilgesio jausmas, todėl didžioji dauguma grįžta į Lietuvą, tačiau sukūrę mišrias šeimas pasirenką ir gyvenimą svečioje šalyje. Verta pastebėti, kad Lietuvos ilgesį jaučia ir lietuviškas šaknis turintys asmenys, gimę ne Lietuvoje (ilgesio jausmas sietinas su lietuvių kalbos mokėjimu ar noru ją išmokyti ir tradicijų, perduotų tėvų, senelių, žinojimu).

Nesėkmės istorijos vos kelios (4), susijusios su pastarąjį dešimtmetį migravusiais herojais, tematika – nesėkminga santuoka su užsienio piliečiu (Norvegijos atvejis), vaikų atėmimo istorija (Norvegijos atvejis), namų šeiminkės dalia, nes integracijai ir darbo rinką prieštaravo sutuoktinis (ir JK migravusios šeimos atvejis), vaikystėje dėl svetimybės kultūros neįsisavinimo, kentė patyčių patirtis (Ispanijoje gimusios herojės atvejis), nusikalstamo pasaulio veikėjo atvejis pabėgant ir JK ir nesėkmingai siekiant atsiversti „švarų lapą“. Tai ekonominiai migrantai, dirbę arba planavę dirbti nekvalifikuotus darbus.

Konkretus herojų amžius nenusakomas, tačiau jį galima identifikuoti iš iliustracijų, veiklos aprašymų (studijuojantis, dirbantis, nesukaupęs arba sukauptas darbo patirties, sukūręs šeimą pirmą arba antrą kartą, auginantis mažamečius vaikus, vaikai užaugę ir pan.). Pasakojimuose aiškiai nusakomos išsilavinimo, karjeros, šeimos situacijos.

Lietuviškosios tapatybės paveikslai tiriamame laikotarpyje talpinami ir *ekonominio migranto* (nekvalifikuoto darbuotojo), *pasaulio pažinimo siekiančio migranto* (besimokančiojo, keliautojo), *intelektualo* (ambasadoriaus, mokslininko, menininko, rašytojo, lietuviškos mokyklos kūrėjo ir panašaus profilio bendruomenių telkėjo), *verslo kūrėjo* (dažniausiai – lietuviško maisto maitinimo, gamybos ar pardavimo įmonių) paveikslus. Atsiranda kategorija, orientuojama ir šeimos kūrimą su kitataučiais, pavadinimu *meilės migrantas*. Pateikiamos dvi publikacijos apie *istorines asmenybes*, kurios įgyja intelektualo tapatybės foną. Lietuvių, įsikūrusių svečiose šalyse, paveikslai nusakomi 3 lentelėje. Toje pačioje publikacijoje dažniausiai persipina kelios tapatybės formos (pvz., ekonominis migrantas tampa ir meilės migrantu). Tiriamu laikotarpiu taip pat kartu su Lietuvos išeivių istorijomis aprašoma norėjusiųjų išvykti, bet likusių Lietuvoje patirtis (viena publikacija), ne lietuviai, besidomintys lietuvių kalba, istorija, kultūra (viena publikacija).

3 lentelė. Išvykusio lietuvių svetur lietuvių paveikslas LRT LITUANICA kanalo skiltyje „Istorijos“, 2020 m.

(E)migranto tapatybė: tipas, charakteristika
<p>Tipas: ekonominis (e)migrantas. Charakteristika: nekvalifikuotus darbus atliekantis (e)migrantas. Dažniausios charakteristikos: JK, Airija, JAV – žemės ūkio (dažniausiai – braškių ūkiuose), statybų, maisto ruošimo ir aptarnavimo (kavinėse, baruose), apgyvendinimo paslaugų (viešbučiuose), asmens priežiūros (vaikų auklėjimo), transporto (vilkiko vairuotojo) darbai; Ispanija – žemės ūkio (dažniausiai – citrusinių vaisių ūkiuose) darbai; Norvegija – maisto perdirbimo (dažniausiai – žuvų maisto pramonėje) darbai; Vokietija – asmens priežiūros (senjorų higienos ir medicininės pagalbos, vaikų auklėjimo) darbai; Pietų Amerikos šalys – žemės ūkio (dažniausiai – kavos „fazendose“) darbai.</p>
<p>Tipas: pasaulio pažinimo siekiantis (e)migrantas. Charakteristika: keliautojas. Nuolat keliaujantys dėl karjeros specifikos ar akiračio plėtimo (turistai, diplomatai, sportininkai, gidai, stjuardai, kurių gyvenamoji vieta Lietuva, išskyrus vyresnių išėivijoje gimusių lietuvių, kurių šeimos istorijos prasideda Pirmojo ir Antrojo pasaulinių karų metais). Dalis keliautojų dėl <i>meilės migranto</i> statuso įgijimo ar patrauklaus (ne)kvalifikuoto darbo atsitiktinio radimo lieka ilgesniam laikui (10 ar daugiau metų) svečioje šalyje ilgainiui išsiskelaruodami iš Lietuvos. Keliautojų tipas paplitęs visuose žemynuose, labiausiai – Europoje. Charakteristika: studijuojantis (e)migrantas. Paminėtas konkretus studijavimo arba diplomo įgijimo faktas 24 publikacijose, šalys: JK (9), Vokietija (3), Danija (2), Izraelis (2), JAV (2), Rusija (2), Austrija (1), Italija (1), Kinija (1), Olandija (1).</p>
<p>Tipas: (e)migrantas intelektualas. Charakteristika. Mokslo ir / ar meno pasaulio žmogus. Tai asmenys, save įvardijantys mokslininkais, studentais, kūrėjais (rašytojais, tapytojais, muzikantais, aktorais, fotografais), pedagogais (dažniausiai lietuvių arba anglų kalbos mokytojais), žurnalistais, IT specialistais, gydytojais). Šio tipo (e)migrantai labiau paplitę ne ekonominiam migrantui būdingose šalyse kaip JAV, Airija ar Vokietija (nors pasitaiko ir šiose šalyse), bet keliaujama į Prancūziją, Italiją, Izraelį, vystama į Tolimuosius Rytus – Kiniją, Japoniją, taip pat į Australiją. Išsilavinimas ir institucijos nebūtinai pasakojimuose aiškiai įvardijamas ar detalizuojamas. Pvz., tiesiog įvardijama, kad doktorantūros tyrimai vykdyti tos šalies, kurioje emigravota, viename universitete, dainuota, tos šalies, kurioje emigravota, populiariuose operos rūmuose, gydyta didžiausiose tos šalies, kurioje emigravota, ligoninėse ir pan. Verta paminėti, kad prie lituanistinių mokyklų veiklų prisideda 5 intelektualai (5 publikacijos), kurie yra nebūtinai lietuvių kalbos specialistai, (iš JAV, Italijos, Airijos ir Brazilijos).</p>
<p>Tipas: verslusis (e)migrantas. Charakteristika: analizuojantis darbo rinką, išdrįstantis rizikuoti žmogus. Pasakojamos verslo įkūrimo ir plėtros istorijos. Užsienio šalyse kuriamas verslas, kuris remiamas lietuvių įpročiais (dažniausiai – maisto vartojimo), pateikiama 14 publikacijų. Pasakojamos gan konkrečios istorijos. Pateikiamos septynios lietuviško maisto restoranų, kavinių savininkų iš Šiaurės Airijos, Anglijos, JAV (Čikagos ir San Francisko), Brazilijos (San Paulo), Norvegijos, Belgijos sėkmės istorijos, taip pat pateikiama lietuviškos receptūros duonos kepyklos įkūrėjos Airijoje sėkmės istorija. Dvi istorijos, susijusios su siuvimo amatu – maudymosi kostiumėlių ir veido kaukių (kaukių – prasidėjus COVID-19) laikotarpiui. Viena istorija – apie automobilių korpuso dizaino darbus (dengiant plėvele) verslą, plėtojamą pagal individualią veiklą Airijoje. Viena istorija (tik paminėtas, bet neišplėtotas faktas) – apie logistikos įmonės kūrimą Danijoje. Viena verslo istorija – apie statybų įmonės įkūrimą Norvegijoje. Viena verslo istorija – apie teatro įkūrimą. Iš viso pateikiamos 29 grįžimo į Lietuvą istorijos, 8 jų siejasi su siekiu įkurti verslą susitapius lėšų svetur ir / ar perimant gerą patirtį iš užsienio šalių. Viena istorija apie floristikos verslo įkūrimą Vilniuje remiantis Danijos patirtimi, antra – apie kavinės įkūrimą Palangoje, remiantis JK patirtimi, trečia – apie robotikos akademijos įkūrimą, remiantis Švedijos patirtimi, ketvirta – apie medicinos klinikos įkūrimą remiantis JAE patirtimi, penkta – apie baldų gamybos įmonės įkūrimą, remiantis Airijos patirtimi, šešta – apie šlepečių siuvimo verslą, remiantis Ispanijos patirtimi. Taip pat papasakotos dvi istorijos, kuomet grįžus į Lietuvą įkurtas žemės ūkio verslas (viena – remiantis Norvegijos patirtimi, kitoje apie patirties įgijimą svečioje šalyje neužsimenama, kalbama apie tai, kad išnaudota tėvų perduoto turto – žemės įveiklinimo – galimybė).</p>
<p>Tipas: meilės migrantas. Charakteristika: išėivijoje šeimą sukūręs, jausmais grindžiantis partneryste. Meilės istorijų nutikimai užfiksuoti visuose žemynuose. Ši charakteristika dažniausiai persipinanti su kitomis charakteristikomis. Minima 38 publikacijose. Pasakojamos šeimos sukūrimo istorijos su užsienio šalyse sutiktais užsieniečiais ir lietuviais. Herojai ne visada atskleidžia užsienio šalyje sutikto užsieniečio, su kuriuo sukūrė šeimą, tautybę. Ne visada lietuvių gyvenimo partneriais tampa tos užsienio šalies, į kurią emigravota, piliečiai.</p>
<p>Tipas: istorinis herojus. Charakteristika: didvyris. Herojais įvardijami trys lakūnai: Steponas Darius, Stasys Girėnas, Feliksas Vaikus.</p>

Trečioje lentelėje nusakoma lietuvių migranto tapatybės charakteristika skirstosi į skirtingus tipus, tačiau visi šie tipai-herojai save identifikuoja kaip lietuvių per kalbos ir tradicijų puoselėjimą.

Pasaulio pažinimo siekiantys ir intelektualai labiau linkę tapti puoselėjimo organizatoriais, o ekonominiai ir meilės migrantai labiau linkę burtis aplink organizatorius, jungtis prie organizatorių.

Verslumui neabejingi migrantai turi tiek organizatoriaus, tiek prisijungiančiojo savybių.

Iš 29 publikacijų, kuriose nupasakojamas grįžimo į Lietuvą faktas, nusakomi 8 konkretūs siekiai kurti verslą perimant gerą patirtį iš užsienio šalių, kitos grįžimo priežastys: susilpnėjusi tėvų sveikata, supratimas, jog mažamečius vaikus vis tik nori ugdyti Lietuvoje, kad kokybiškai išmoktų lietuvių kalbą, Lietuvos klimatas ir geografinė padėtis, išgražėjusi Lietuvos miestų ir miestelių infrastruktūra. Visi be išimties mini **ilgesį Lietuvai (artimiesiems, kalbai, tradicijoms)**. Trys ilgesio kalbai ir tradicijoms grįžimo atvejai susiję su ne Lietuvoje gimusiais asmenimis: Sibire gimęs lietuvis ir du Argentinoje mišrioje šeimoje gimę asmenys atvyko gyventi ir studijuoti į Lietuvą.

LRT LITUANICA kanale pateikiamas (e)migranto tautinės tapatybės suvokimas per kalbos ir tradicijų poreikį ryškiai koreliuoja ir su Visuomenės nuomonės ir rinkos tyrimo centro „Vilmorus“ apklausos „Užsienio lietuvių apklausa apie jų būklę ir poreikius“ (2019) rezultatais (LRT užsakymu atlikta apklausa: 2019 m. lapkričio 7 d. – gruodžio 6 d. internetu apklausti 18 metų ir vyresni užsienio lietuviai, gyvenę užsienyje ne mažiau nei 6 mėn., respondentų skaičius – 1874, iš įvairių pasaulio šalių, kvotos nustatytos pagal emigracijos šalį):

„87 proc. užsienio lietuvių nurodė, kad jiems yra svarbu tautinis identitetas (lietuvybė) gyvenant užsienyje. Tikrai 13 proc. respondentų atsakė, kad jiems tautinis identitetas yra nesvarbus. Tie respondentai, kuriems lietuvybė nėra svarbi, dažniausiai nurodė, kad jie yra *pasaulio piliečiai* ir nesieją sąsąs su Lietuva.

<...>

Tiems, kuriems lietuvybė yra svarbi, buvo pateiktas klausimas, kaip jie puoselėja lietuvybę. Dažniausiai buvo minima, kad, išlaikant tautinį identitetą, svarbu yra bendravimas su draugais ir giminėmis Lietuvoje – 89 proc. Virš pusės apklaustųjų paminėjo tokias lietuvybės išlaikymo formas: seka lietuvišką žiniasklaidą – 82 proc., švenčia lietuviškas šventes – 81 proc., bendrauja su vietos lietuviais – 70 proc., atostogos Lietuvoje – 65 proc., dalyvauja lietuvių bendruomenės veikloje – 52 proc. Taip pat buvo minimas domėjimasis Lietuvos istorija – 48 proc., lankymasis ambasados renginiuose – 32 proc. (pastaruosius renginius dažniau paminėjo turintys mokslinį laipsnį – 39 proc.).

<...>

Klausiant apie priklausymą lietuviškoms organizacijoms, dažniausiai – 29 proc. – apklaustieji nurodė, kad jie priklauso krašto lietuvių bendruomenei (JAV – netgi 46 proc.),

kitos dalyvavimo formos buvo minimos žymiai rečiau (lituanistinės mokyklos bendruomenė – 11 proc., lietuviška parapija – 7 proc., lietuvių jaunimo sąjunga – 5 proc. ir t. t.). Dalis apklaustųjų tokiose organizacijose nedalyvauja: 10 proc. ketina tapti ateityje, 20 proc. neturi laiko, 4 proc. nusivylė, 15 proc. nėra naudos, 6 proc. nenori priklausyti lietuviškoms organizacijoms“.

Apibendrinant galima teigti, kad *pasaulio lietuvių* poveikslas papasakotose istorijose yra formuojamas **tautinio identiteto puoselėjimo fone**, nes visose 168 publikacijose **kalba ir tradicijos** herojų buvo įvardijamos savasties išlaikymo pagrindu, psichologinės ir emocinės būklės stiprinimu sunkiais gyvenimo etapais, pasididžiavimo savimi ir šeimos ištakomis Lietuvoje. Pateikiami herojų poveikslai simboliškai atliepia strateginius LR ir LRT išviejimos telkimo siekius per realias istorijas. Galima teigti, jog „Vilmorus“ apklausos (2019) rezultatai patvirtina LRT LITUANICA kanalo pasirinkimą rėminti istorijas akcentuojant elementus – lietuvių kalbą, istoriją, tradicijas. Šie elementai telkia skirtingų charakteristikų pasaulio lietuvių.

Išvados

1. Teoriniame analizės lygmenyje tapatybės samprata, migracijos fonas, atskleidžia istorinius pasaulio įvykius ir ekonominius dėsnius, orientuotus į „traukos“ ir „stūmimo“ veikimo principus, kurie gali būti įreminami žiniasklaidos kaip istorijų pasakojimai, nusakantys (e)migruojančių asmenybių patirtis: tokiu būdu medijakanaluose gali būti konstruojamas (e)migranto – kaip *pasaulio piliečio* – poveikslas.
2. Analitiniame tyrimo lygmenyje – atliekant LRT LITUANICA kanalo specifikos, skilties „Istorijos“ turinio ir LR bei LRT dokumentų analizę – siekta atskleisti *pasaulio lietuvių* poveikslą. Rezultatai gauti pagal šiuos loginius dėmenis / pjūvius: LRT LITUANICA sklaidos aplinką, LRT LITUANICA skilties „Istorijos“ turinį (temų, žanrų specifiką; pasakojimus ekonominių „traukos“ ir „stūmimo“ dėsnių bei asmeninės charakteristikos kontekstuose; herojų poveikslus ir tapatybės apraiškas). Ištyrus kanalo LRT LITUANICA veiklos specifiką, atlikus dokumentų analizę, nustatyta, kad šioje medijaplatformoje pateiktas *pasaulio lietuvių* poveikslas yra paremtas istorijų perpasakojimais iš kitų kanalų, o šis kanalas integruotas į LRT kanalų paketą siekiant stiprinti bendrystę su *pasaulio lietuviais* atliepant šalies, nacionalinio transliuotojo strategines užsibrėžtis. Išanalizavus LRT

LITUANICA skilties „Istorijos“ 2020 metų turinį (publikacijas) nustatyta, kad istorijos rėminamos atskleidžiant realius istorinius įvykius ir ekonominius dėsnius, padiktavusius lietuvių migracijos bangas bei kryptis. Tapatybės raiška vykdoma per šeimos ir asmeninius išgyvenimus. Herojai, įsikūnijantys

į skirtingus vaidmenis, gimtosios kalbos ir šalies tradicijų puoselėjamą įvardija kaip pagrindinį identiteto palaikymo ir stiprinimo faktorių. Šie vaidmenys susigrupuoja į ekonominio migranto, pasaulio pažinimo siekiančiojo, intelektualiojo, verslojo, meilės migranto ir istorinio herojaus paveikslus.

Literatūra

1. 2019 m. LRT veiklos ataskaita, 2020 [žr. 2021-02-01]. Prieiga per internetą: <https://apie.lrt.lt/storage/app/media/LRT%20Dokumentai/Ataskaitos/2020/LRT-ataskaita-2019.pdf>.
2. 2018 m. LRT veiklos ataskaita, 2019 [žr. 2021-02-01]. Prieiga per internetą: <https://apie.lrt.lt/storage/app/media/LRT%20Dokumentai/Ataskaitos/2019/LRT-ataskaita-2018%20final%20final%2006%2027%20WEB.pdf>.
3. Daukšaitė, A. (2011). Kai kurios tapatybės teorijos sąvokos. *Oikos: lietuvių migracijos ir diasporos studijos*, 2 (12), 81–91 [žr. 2021-02-26]. Prieiga per internetą: https://www.vdu.lt/cris/bitstream/20.500.12259/32854/1/ISSN2351-6461_2011_N_2_12.PG_81-91.pdf
4. Goffman, E. (1986). *Frame analysis: An Essay on the Organization Analysis*. Boston: Northeastern University Press.
5. de Haas, H., Castles, S., Miller, M. J. (2020). *The Age of Migration*. The Guilford Press. NY, London.
6. Lecheler, S., de Vreese, C. H. (2019). *News Framing Effects*. Oxon: Routledge. Prieiga per internetą: <https://library.oapen.org/handle/20.500.12657/46163>
7. LRT naujienų portalas [žr. 2021-02-02]. Prieiga per internetą: www.lrt.lt.
8. LRT LITUANICA „YouTube“ platformos paskyra [žr. 2021-02-02]. Prieiga per internetą: <https://www.youtube.com/watch?v=SaIFZ6Zfpqs>.
9. LRT LITUANICA skilties „Istorijos“ platforma [žr. 2021-02-02]. Prieiga per internetą: <https://www.lrt.lt/lituanica/istorijos>.
10. LR Seimo nutarimas „Dėl valstybės pažangos strategijos „Lietuvos pažangos strategija „Lietuva 2030“ patvirtinimo“. 2012 m. gegužės 15 d. Nr. XI-2015 [žr. 2021-02-26]. Prieiga per internetą: <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/TAIS.425517>
11. LR Seimo nutarimas „Dėl 2019 metų paskelbimo Pasaulio lietuvių metais“. 2018 m. balandžio 12 d. Nr. XIII-1090 [žr. 2021-02-26]. Prieiga per internetą: <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/250658d3416711e89517ff5ccea63d58?positionInSearchResults=0&searchModelUUID=e75d85f8-9636-4e43-9cb8-48fa4dd08988>
12. McQuail, D. (2010). *McQuail’s Mass Communication Theory*. 6-asis leid. London: Sage Publications.
13. McLuhan. (2003). *Kaip suprasti medijas: žmogaus tęsiniai*. Vilnius: Baltos lankos.
14. Naulickaitė, I., Melnikas, B. (2016). Emigracija ir globalizacijos procesai: iššūkiai, šiuolaikinės tendencijos, problemos, sprendimai. *Mokslas – Lietuvos Ateitis*, 8 (2), 230–241 [žr. 2021-02-26]. Prieiga per internetą: <https://doi.org/10.3846/mla.2016.907>
15. Pečiulis, Ž. (2014). *Kaip bendrauti su žiniasklaida*. Vilnius: Tyto alba.
16. Sapienza, Z. S., Iyer, N., Veenstra, A. S. (2015). Reading Lasswell’s Model of Communication Backward: Three Scholarly Misconceptions. *Mass Communication and Society*, 18 (5), 599–622 [žr. 2021-03-27]. Prieiga per internetą: <https://www.researchgate.net/publication/282854000>
17. Savicka, A. (2019). Lietuviškosios tapatybės sampratos kaita visuomenėje 2008–2017 m. *Sociologija. Mintis ir veiksmas*, 2 (45), 68–83 [žr. 2021-02-27]. Prieiga per internetą: <https://doi.org/10.15388/SocMintVei.2019.2.16>
18. Siudikienė, D. (2016). Galimybės naudoti korporatyvinių pasakojimą organizacijų komunikacijoje. *Informacijos mokslai*, 74, 38–54 [žr. 2021-02-27]. Prieiga per internetą: <http://dx.doi.org/10.15388/Im.2016.74.9921>.
19. Valstybinės lietuvių komisijos Konsultacijų bankas, 2003–2020. [žr. 2021-02-27]. Prieiga per internetą: (<http://www.vlkk.lt/konsultacijos/12563-medija-medijos>).
20. VšĮ „Lietuvos nacionalinio radijo ir televizijos“ 2018–2022 metų strategija, 2017 [žr. 2021-02-27]. Prieiga per internetą: <https://apie.lrt.lt/storage/app/media/LRT%20Dokumentai/Taryba/Dokumentai/lrt-2018-2022-m-programu-strategija-patvirtinta-2017-11-21.pdf>.
21. Užsienio lietuvių apklausa apie jų būklę ir poreikius, Vilnius, „Vilmorus“, 2019 [žr. 2021-03-01]. Prieiga per internetą: <https://urm.lt/uploads/default/documents/ULA%202019%20URM%20TINKLALAPIUI.pdf>.
22. Žibas, K. (2011). Migracijos tyrimai socialinėse ir ekonominėse migracijos teorijose: analitinė priegys kontravimas, 2 (12), 9–22 [žr. 2021-02-26]. Prieiga per internetą: https://www.vdu.lt/cris/bitstream/20.500.12259/32869/1/ISSN2351-6461_2011_N_2_12.PG_9-22.pdf.

A SKETCH OF A WORLD LITHUANIAN IN THE STORIES CREATED BY THE LRT LITUANICA CHANNEL

Summary

The article investigates the historical narrative about (e)migrants of Lithuanian roots from the First World War to the present day, introduced on the LRT LITUANICA channel. The theoretical study gives a review of the concept of identity, the background of migration, influenced by the laws of “push” and “attraction”, the concept of media, the specifics of media framing, and the definition of storytelling. The analytical research is based on the methods of content analysis (the text of a publication and the channel as a tool), document analysis to identify the image of a Lithuanian recorded in 2020 in the “Istorijos” (“Stories”) rubric of the LRT LITUANICA portal. Since 2020, LRT LITUANICA has been changing the technological principle of operation, switching to an intensive dialogue with Lithuanians from over the world in recent years. This provision is included in the Strategy of the LRT Channel and the Lithuania’s Progress Strategy. Therefore, it is important to find out the content of the channel in the period of change. The research identified the forms of perception and explanation of the national identity of a World Lithuanian, prepared personal and family stories covering the 20th-21st centuries.

Keywords: World Lithuanian, identity, LRT LITUANICA, media, storytelling.

Informacija apie autorę

Daiva Stankevičiūtė-Volkauskienė. Kauno kolegijos Verslo fakulteto Komunikacijos katedros lektorė.
Mokslinių tyrimų kryptis: informacija ir komunikacija.
El. pašto adresas: daiva.stankeviciute-volkauskiene@go.kauko.lt